

SFEER VERSLAGJE van de bijeenkomst van de Stuurgroep Landbouw Innovatie Brabant met de familie Buijs, gehouden op 20 februari 2019 in Etten-Leur, op het bedrijf van de familie Buijs.

Vanaf 16.30 uur ontvangst van 65 gasten. Dat is ruim het dubbele aantal van wat in eerste instantie was gepland. Maar de animo was zo groot dat er toch voor is gekozen om de bijeenkomst met een grotere groep te houden.

Thema: ‘Landbouw & Natuur, natuurinclusief boeren’.

Start om 17.00 uur!

Joris Buijs, melkveehouder en al meer dan 10 jaar bezig met kringlopen.

Joris geeft een schets van de ontwikkelingen op het bedrijf. Samen met zijn vrouw Anita willen ze voorloper blijven in verantwoorde kringlooplandbouw: “Kringlooplandbouw, regionaal krachtvoer telen met eigen mest”.

Joris is daar nu circa 20 jaar mee aan het werk, en krijgt de laatste jaren/maanden de erkenning die hij verdient. Sinds 2010 is hij deelnemer aan ‘Koeien en Kansen’, en daarmee heeft hij ook veel toegang tot kennis. Hij heeft bewust gekozen voor een niet biologische bedrijfsvoering, want er moet een goede balans zijn tussen diverse thema’s en het past niet bij zijn bedrijfsfilosofie. Want de uitstoot van broeikasgassen per eenheid melk is groter en economisch past het ook niet in zijn situatie. Maar ook is duidelijk dat zoals Joris het doet niet voor iedere melkveehouder is weggelegd. Het moet bij je bedrijf, de ondernemer en de omgeving passen. Verschillende omstandigheden zijn anders, maar je kunt wel leren van elkaar. “Dat doe ik ook van collega’s en ik hoop dat collega’s dat ook bij mij doen”.

Wat hij wel jammer vindt is dat bepaalde ingrepen die hij moet doen, vanuit beleid, niet logisch zijn. Zoals bijvoorbeeld de nieuwe vloer die hij heeft moeten aanleggen en niet voldoet in de praktijk (emissies). En dat zijn toch uitgaven voor investeringen die veel beter op een andere manier hadden kunnen worden aangewend, met meer resultaat voor het milieu. Ook is de balans tussen aantal dieren en hectares weg, omdat hij vorig jaar een aantal koeien (beleid) weg heeft moeten doen. En nu dus te weinig koeien heeft voor een optimale bedrijfsinvulling.

Als laatste geeft hij nog aan dat het voor hem en zijn vrouw Anita uiteindelijk gaat om de drie kinderen die op het bedrijf rondlopen, om die een goede toekomst te kunnen bieden.

Alex Datema, voorzitter BoerenNatuur (www.boerenatuur.nl).

Alex zelf is melkveehouder in Groningen met een bedrijf van ongeveer dezelfde omvang als we hier zijn. Hij kende Joris nog niet, maar is trots op wat hij hoort.

BoerenNatuur is de koepel van 40 collectieven ANLB. Met 9.500 boeren en 100.000 hectare. Belangrijk, maar nog steeds een klein onderdeel van geheel agrarisch Nederland met bijna 2 miljoen ha.

Waarom Natuurinclusieve landbouw? Omdat er vragen zijn over de volhoudbaarheid van het huidige systeem. En dat er vraag is uit de markt en uit de maatschappij.

We moeten naar een scherpere definitie, waarin 4 onderdelen worden onderscheiden:

- Functionele biodiversiteit: bodemleven, natuurlijke plaagbestrijding, bestuiving en genetische diversiteit.
- Bevorderen van (wilde) flora en fauna op boerenland, zoals boerenlandvogels en akkerkruiden.
- Landschaps- en cultuurhistorische elementen of landschappelijke structuren die bijdragen aan biodiversiteit.
- Verkleinen van de negatieve effecten van de landbouw op natuurwaarden in de omgeving.

De boer, maar ook alle anderen, moeten van EGO naar ECO, denken en doen! We moeten het samen doen en we moeten weer zorgen voor Trots op en in de sector. En die is al weer zichtbaar. En samen betekent dus:

De Boer, Onderzoek en onderwijs, De erfbetreder, De consument en De politiek.

18.00 uur – 19.15 uur

Rondkijken op het bedrijf, samen met de familie Buijs en ‘hun’ adviseurs.
Tegelijkertijd wordt de Hoofdmaaltijd geserveerd.

Ook wordt nog stilgestaan bij het afscheid van Hans Huijbers als LIB voorzitter. Het is voor hem de laatste LIB vergadering, waar hij in de periode 2009-2019 voorzitter van is geweest.

Anne-Marie Spierings (vice voorzitter LIB) spreek haar dankwoord en waardering uit voor de wijze waarop Hans dat voorzitterschap heeft ingevuld.

En belangrijk is dat er voor wat betreft LIB (inhoud en aanpak) Provincie Noord-Brabant en ZLTO 100% op één lijn hebben gezeten de afgelopen periode. En dat er op die manier veel is bereikt, wat ook tot uitdrukking is gekomen in de verschillende LIB evaluaties. Dus daar kunnen we, onder voorzitterschap van Hans, trots op zijn. Zij geeft ook nog mee dat het waardevol is en aan te bevelen LIB in de volgende bestuursperiode te continueren. Verder was ze zelf met name verwondert en onder de indruk van de diepe en brede inhoudelijke inbreng die Hans zelf had op de diverse door LIB ondersteunde projecten (35 per jaar). Hans wordt bedankt voor het voorzitterschap en krijgt een ‘dichtbundel’, gemaakt van koehuiden door designers. Uit een LIB project: “Van gras tot tas”.

Hans geeft aan het LIB voorzitterschap met veel enthousiasme en energie te hebben ingevuld. En inderdaad voor wat betreft LIB zaten Provincie en ZLTO helemaal op één lijn, met goede resultaten. Maar er zijn een aantal andere ‘grote dossiers’ waarbij dat niet is, en dat is toch wel een behoorlijke frustratie. Maar dat is vanavond ook wel naar voren gekomen. Ook Anne-Marie wordt door hem bedankt voor de samenwerking in LIB verband.

19.30 uur – 20.10 uur

Nico van den Broek, varkenshouder

‘Naar een natuurinclusief varkensbedrijf (De Voortse Hoeve in de Hilver)’.

Nico schetst de ontwikkeling van het bedrijf:

- Omschakeling naar biologisch 2001.
- Best Practices op natuurgronden 2009.
- Samenwerking met staatsbosbeheer 2011.
- Green Deal De Hilver 2012-2016.
- Natuurlijk Ondernemen GOB 2017.

De Natuur biedt: graan(voer), stro(strooisel), compost(meststof) en hout(brandstof).

De Landbouw biedt: monitoren(toezicht en kennis), beheer(arbeid) en rendement(ondernemerschap).

De Sleutel tot succes voor Natuurinclusief: communicatie(begrip), commitment(win-win), vertrouwen(stakeholders), continuïteit(pacht/erfpacht) en structuur(monitoring).

Dat wordt voor een groot gedeelte gevonden bij de 9 ondernemers die zich in het gebied hebben verbonden met SBB, en bij SBB. Maar ook andere partijen zijn nodig om Natuurinclusief succesvol te laten zijn.

Erik Saaltink, SBB

‘Natuurinclusieve landbouw bij Staatsbosbeheer (met voorbeelden uit Noord-Brabant)’.

Staatsbosbeheer is de grootste terrein beherende organisatie met 260.000 ha natuur. Op de 50.000 ha grasachtige natuur wordt een beheer gevoerd dat optimaal ten dienste staat van soorten die er van nature thuis horen. Het beheer is extensief agrarisch met een zekere economische agrarische waarde. Daarom is het interessant om met boeren samen te werken. Primair is het echter natuurterrein: beheer wordt bepaald door de natuurdoelstelling.

Als je wilt samenwerken moet je van elkaars belangen weten. Daarom investeert Staatsbosbeheer in landbouwkennis bij de beheerders. En vragen we onze pachters te investeren in natuurkennis.

Staatsbosbeheer heeft baat bij partners waarmee gezamenlijk op de wensen van de maatschappij ingespeeld kan worden. Vooral op het gebied waar de landbouw en Staatsbosbeheer elkaar tegen komen: natuur, landschap, biodiversiteit. Daartoe heeft Staatsbosbeheer samen met het ministerie van LNV een programma

natuurinclusieve landbouw ontwikkeld. Met ondernemers die daarvoor voelen worden veertig verschillende experimenten opgezet.

In het gebied van de Hilver zijn 9 boeren al geruime tijd actief bij het beheer van de natuurterreinen in hun omgeving (o.a. 195 ha pacht van SBB). Deze samenwerking kan uitgroeien tot natuurinclusieve landbouw als de afspraken voor langere tijd vastgelegd kunnen worden, waardoor de ondernemers de mogelijkheid hebben het beheer verder te integreren in hun bedrijf.

In Noord-Brabant zijn meerdere kansen aangezien Staatsbosbeheer zo'n 3.800 ha grasland met een natuurdoelstelling in gebruik heeft. Continuïteit is belangrijk om deze kansen te verzilveren.

Guus van Laarhoven, RoyalFrieslandCampina

'Melk met Meerwaarde'.

Guus is bekend met de Brabantse situatie aangezien hij zelf afkomstig is van een melkveebedrijf uit Biezenmortel en lang in de Brabantse landbouw heeft gewerkt.

Bij FrieslandCampina weten we exact wat we willen, 'melk met meerwaarde':

- Zorg voor Dier en Natuur.
- Voor ons (met onze boeren).
- Van waarde in en voor samenleving.

Daarvoor wordt doelgericht geïnvesteerd in nieuwe systemen. Als ze van belang zijn vanuit 3 invalshoeken:

- Wat wil de Markt.
- Wat wil de Politiek.
- Wat wil de Omgeving.

De thema's die dat al zijn, zijn bijvoorbeeld: Milieuvriendelijk, Natuurvriendelijk en Minder Broeikasgassen. Daarbij wil FrieslandCampina samenwerken met anderen om verdienmodellen te creëren voor een transitie naar een duurzame melkveehouderij. Dat wordt al gedaan met bijvoorbeeld Rabobank en Provincie Drenthe. Maar ook met Brabantse partijen wil men samenwerken om dit verder vorm en inhoud te geven. ("de eerste gesprekken zijn al gepland").

Gedurende de avond zijn vanuit de verschillende aanwezigen vragen gesteld en opmerkingen gemaakt, met diverse achtergronden.

Iedereen wordt bedankt voor de aanwezigheid en speciaal de familie Buijs (Anita en Joris) en de sprekers worden bedankt voor de gastvrijheid en de inbreng.

Om 20.10 uur wordt de bijeenkomst afgerond. En er wordt nog een toetje genuttigd.

De presentaties zijn bij Geert in bezit.

Geert Wilms, 06 53363930,

geertwilms@stuurgroepplib.net, www.stuurgroepplib.net

21 februari 2019

